

Nr. 300 | marts 2021

Borgerne om havmiljøet:

Der er brug for handling nu!

Danmark skal tage ansvar og leve op til sine internationale forpligtelser om god miljøtilstand i havet. Der er behov for større opmærksomhed og et anderledes mindset omkring havet, for det er ikke en udtømmelig ressource. Det mener borgerpanelet ved konsensuskonferencen Vores Hav.

Regeringen skal tænke langsigtet og i helheder. Miljøministeren skal have det overordnede ansvar for havmiljøet og en administration, der samler og varetager alle de reguleringer og aktiviteter, som påvirker havets miljøtilstand. Dette skal sikre et fokus på, at eksisterende love og direktiver samtænkes, så Danmark kan blive et foregangsland, der lever op til sine internationale forpligtelser på havområdet.

Det indebærer blandt andet, at Danmark skal reducere kvælstofudledningen i havet til max 40.000 tons om året. Danmark skal øge arealet af beskyttede områder i det omfang, det er muligt, samt arbejde for mere skånsomt fiskeri og imod ødelæggende

fiskemetoder så som bundtrawl. Danmark skal implementere forbud mod engangsplast og øge fokus på genanvendelse og reduceret forbrug af plastik. Danmark skal arbejde for bedre mærkningsordninger og rådgivning omkring produkter indeholdende miljøfarlige stoffer.

Sådan lød det bl.a. fra borgerpanelet, da Teknologirådet afholdt konsensuskonference om havmiljøet på Christiansborg i oktober 2020.

Konferencen var finansieret af Velux-fonden og havde til formål at løfte den offentlige debat om det danske havmiljø ved at tilvejebringe og formidle borgernes stillingtagen på området. På konferencen

Udgiver
Fonden
Teknologirådet
Arnold Nielsens
Boulevard 68E
2650 Hvidovre
Tlf. +45 33 32 05 03
tekno.dk
tekno@tekno.dk

Abonnement
Nyhedsbrevet kan
modtages pr. email.
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyhedsbreve
findes på: tekno.dk

Borgerpanelet samlet til konsensuskonference på Christiansborg, oktober 2020

Fra rådet til tingenet

TEKNOLOGIRÅDETS NYHEDSBREV TIL FOLKETINGET

deltog et panel af 14 borgere, der på baggrund af ekspertoplæg og diskussion opnåede konsensus om et samlet sæt anbefalinger til Folketinget og Regeringen.

Borgerne var udvalgt, så de ikke havde nogen særlig forhåndsviden eller interesser i havmiljøet, og så de repræsenterede et bredt udsnit af befolkningen mht. alder, køn, bopæl og uddannelse.

Borgerpanelets anbefalinger kan downloades på tekno.dk eller på projektets hjemmeside voreshav.dk.

Fokus på oplysning

Forud for konferencen havde borgerpanelet forberedt sig og sat dagsordenen.

Først modtog borgerne et introduktionsmateriale, der indeholdt faktuelle oplysninger om det marine økosystem, erhvervsforhold og presfaktorer på havet, for at sikre et fælles og informeret udgangspunkt.

Materialet blev udarbejdet med inputs fra en række eksperter og interessenter fra forskellige universiteter og sektorer for at sikre saglighed og balance mellem konkurrerende hensyn og behov. Derudover blev det skrevet i samarbejde med en videnskabsjournalist for at sikre tilgængelighed for lægmand. Endelig blev materialet kvalitetssikret af en planlægningsgruppe bestående af fire eksperter,

som gennem hele projektets levetid har ageret faglig garant.

Informationsmaterialet kan downloades på tekno.dk eller voreshav.dk.

Dernæst mødtes borgerne over to weekender for at sætte sig ind i emnet og beslutte et fokus ved at formulere spørgsmål til ekspertbesvarelse på konferencen. I løbet af weekenderne blev borgerne bestyrkede over deres nyerhvervede viden, og at de ikke hidtil havde været opmærksomme på havmiljøets tilstand. Det fik en borger til at udbryde: "Tænk hvis resten af Danmarks befolkning vidste dét, vi ved nu!".

Denne oplevelse af mangel på oplysning og viden blev efterfølgende et tema på konferencen og er også afspejlet i borgerpanelets anbefalinger. Borgerne anbefaler således, at Danmark skal tage ejerskab over FN's tiår for havvidenskab og bæredygtig udvikling, som blandt andet har til formål at styrke den almene forståelse for havet. Kulturelle institutioner, public-service-kanaler og uddannelsesinstitutioner skal inddrages i arbejdet med at udbrede viden om havet for at ændre vores mindset og tage ansvar. Havmiljøet skal integreres i klimadebatten for at skabe opmærksomhed om, hvor vigtig havet er for den samlede CO₂-balance, og på den måde understøtte de erhverv til havs, der kan hjælpe til at imødegå klimaforandringerne. Endelig skal der føres kontrol

Udgiver

Fonden

Teknologirådet

Arnold Nielsens

Boulevard 68E

2650 Hvidovre

Tlf. +45 33 32 05 03

tekno.dk

tekno@tekno.dk

Abonnement

Nyhedsbrevet kan

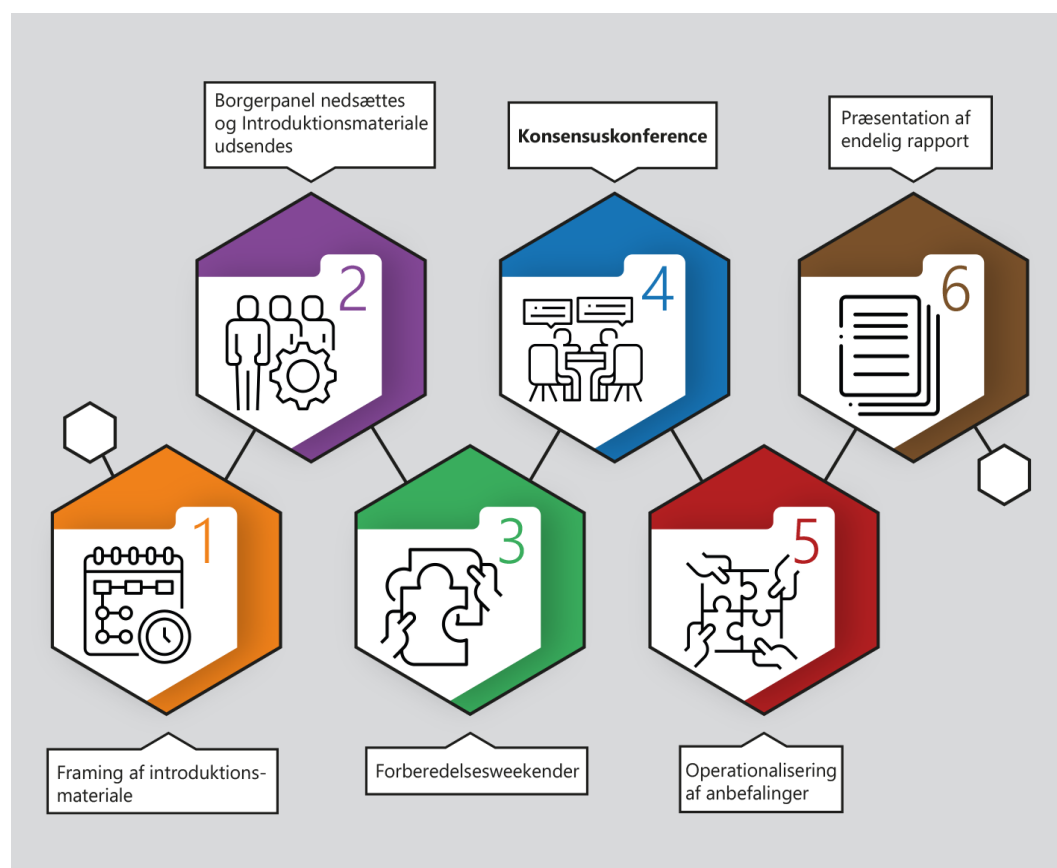
modtages pr. email.

Tilmelding på:

rtt@tekno.dk

Tidligere nyhedsbreve

findes på: tekno.dk

Fra rådet til tingen

TEKNOLOGIRÅDETS NYHEDSBREV TIL FOLKETINGET

med, om Danmark lever op til sine forpligtelser, så det er tydeligt for alle i hvilken grad, det er tilfældet.

Ambitioner på havets vegne

Selve den afsluttende konference i oktober forløb over fire dage. Her besvarede en række indbudte eksperter og interessenter borgerpanelets spørgsmål i et åbent forum, hvorefter borgerne satte sig i enenum for at skrive anbefalinger, som de præsenterede for politikere og presse på konferencens sidste dag.

Ideen bag konsensuskonferencen er, at hvis en gruppe af meget forskellige mennesker kan opnå konsensus om en politisk anbefaling, så må størstedelen af befolkningen også kunne tilslutte sig den. Derudover betyder metodens fokus på konsensus, at anbefalingerne er udtryk for den højeste fællesnævner blandt borgerne. Det vil sige, at borgerne forhandler om, hvor langt de i fællesskab er villige til at gå på en lang række områder, før der er nogen, som ikke længere kan stå inde for anbefalingen.

Denne højeste fællesnævner viste sig ved konsensuskonferencen Vores Hav at ligge højere en blot overholdelse af eksisterende forpligtelser på havområdet.

For eksempel rummer anbefalingerne ønske om at give det danske havområde status som juridisk entitet, så det bliver muligt at rejse retssag på havets vegne, hvis f.eks. Regeringen ikke lever op til sine forpligtelser om at skabe god miljøtilstand. Der skal udpeges en ombudsmand på havområdet og etableres et tværfagligt havforskningscenter til blandt andet ministerbetjening. Fisks velfærd skal eksplicit sikres i dyrevelfærdsloven, og der skal indføres retningslin-

jer, som sikrer, at fisk ikke lider unødigt smerte under fangst. Der skal arbejdes for at fastsætte fiskekvoter i EU efter et andet princip end Maximum Sustainable Yield, som muliggør reduktion i fisketrykket, så fiskebestandene kan vokse sig større.

Borgerpanelet gør det klart i deres slutdokument, at de er bevidste om, at implementeringen af deres forslag er forbundet med store økonomiske omkostninger, men mener modsat, at der er behov for at investere i et bedre havmiljø.

Videre proces

Som opfølgning på konferencen faciliterede Teknologirådet en proces med det formål at gøre borgerpanelets anbefalinger så operationelle som muligt.

Først konsulterede Teknologirådet en række eksperter for at få deres bud på, hvordan anbefalingerne kunne lade sig gøre rent teknisk og mest effektivt, hvordan de konkret kunne implementeres, hvilke politisk administrative processer, de kunne spille ind i mv.

Dernæst sammenskrev Teknologirådet i samarbejde med projektets planlægningsgruppe forslag til implementering af borgerpanelets anbefalinger baseret på borgerpanelets slutdokument og de konsulterede eksperters input. Teknologirådet tjente i den forbindelse en redigerende rolle.

Endelig blev forslagene sendt tilbage til de konsulterede eksperter til gennemsyn.

Resultatet blev et katalog med konkrete forslag til implementering af borgerpanelets anbefalinger, som er loyale over for borgerpanelets anbefalinger og hviler på videnskabelig saglighed. Det skal understreges, at de konsulterede eksperter, hverken har

Udgiver

Fonden

Teknologirådet

Arnold Nielsens

Boulevard 68E

2650 Hvidovre

Tlf. +45 33 32 05 03

tekno.dk

tekno@tekno.dk

Abonnement

Nyhedsbrevet kan

modtages pr. email.

Tilmelding på:

rtt@tekno.dk

Tidligere nyhedsbreve

findes på: tekno.dk

Borgerpanelet på forberedelsesweekend.

Fra rådet til tinget

TEKNOLOGIRÅDETS NYHEDSBREV TIL FOLKETINGET

Borgerpanelet præsenterer sine anbefalinger.

taget stilling til indholdet i borgernes anbefalinger, eller hvorvidt og hvordan de bør implementeres.

Forslagene vedrører bl.a. udtag af lavbundsjorde, strammere forvaltning af udpegede Natura 2000 områder, overflytning af ansvaret for EU's direktiv om maritim fysisk planlægning til Miljøministeriet, ned-sættelse af et sekretariat for FN's Tiår for havforskning og bæredygtighed m.m. De blev præsenteret for Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen og Søfartsstyrelsen i februar 2021.

Kataloget med forslag til implementering kan downloades på projektets hjemmeside voreshav.dk.

Fra Rådet til Tinget er skrevet af Frederik Langkjær.

Kontakt: Projektlederne

Frederik Langkjær, fl@tekno.dk, tlf. 22 62 20 76

Søren Gram, sg@tekno.dk, tlf. 30 78 51 67

Tidligere numre af nyhedsbrevet og mere information om det omtalte projekt kan læses på Teknologirådets hjemmeside www.tekno.dk.

Fra rådet til tinget kan frit kopieres til eget brug og videresendes til interesserede. Der må kun citeres med kildeangivelse og kun links til visninger på måder, der fører hen til Teknologirådets hjemmeside.

Udgiver

Fonden

Teknologirådet

Arnold Nielsens

Boulevard 68E

2650 Hvidovre

Tlf. +45 33 32 05 03

tekno.dk

tekno@tekno.dk

Abonnement

Nyhedsbrevet kan modtages pr. email.

Tilmelding på:

rtt@tekno.dk

Tidligere nyhedsbreve findes på: tekno.dk

